

Digitalizacja zbiorów bibliotecznych, a ochrona danych osobowych.

W związku z publikowaniem danych osobowych (m.in. imion, nazwisk, wizerunków) w artykułach prasowych i innych materiałach, które podlegają digitalizacji w ramach Porozumienia o współtworzeniu Śląskiej Biblioteki Cyfrowej (dalej ŚBC), którego organizacyjnym koordynatorem jest Biblioteka Śląska, należy mieć na uwadze, że Biblioteka nie jest właściwym adresatem żądań dotyczących usuwania jakichkolwiek danych ze zdigitalizowanych publikacji, w oparciu o przepisy rozporządzenia ogólnego o ochronie danych osobowych („RODO”). Biblioteka nie jest administratorem danych osobowych w cyfryzowanych dokumentach. Nie każde przetwarzanie danych powoduje bowiem, że podmiot, który to robi, staje się ich administratorem – za administratora w świetle przepisów RODO uważany jest ten, kto samodzielnie lub wspólnie z innymi ustala cele i sposoby przetwarzania danych. Biblioteka, udostępniając materiały biblioteczne, w tym poprzez publikowanie ich kopii w sieci, nie ustala celu i sposobu przetwarzania miliardów danych osobowych, które przepływają przez zbiory biblioteczne (książki, czasopisma, dokumenty życia społecznego, etc.). Decydują o tym podmioty, które tworzą dane materiały – autorzy, wydawcy prasy, i to do nich powinny być kierowane wszelkie żądania z tego zakresu.

Podstawą prawną, na mocy której ŚBC digitalizuje zbiory, jest przede wszystkim *ustawa o bibliotekach (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1479 z późn. zm.)*. W artykule 4 tejże ustawy zapisane są bowiem zadania bibliotek:

- 1) gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych;
- 2) obsługa użytkowników, przede wszystkim udostępnianie zbiorów oraz prowadzenie działalności informacyjnej, zwłaszcza informowanie o zbiorach własnych, innych bibliotek, muzeów i ośrodków informacji naukowej, a także współdziałanie z archiwami w tym zakresie.

Ponadto, zgodnie z art. 28 ust. 1 *ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych z dnia 4 lutego 1994 r. (t.j. Dz.U. z 2021r. poz. 1062 z późn. zm.)* biblioteki są jednymi z tych instytucji, które mają prawo:

- 1) użyczać, w zakresie swoich zadań statutowych, egzemplarze utworów rozpowszechnionych,
- 2) zwielokrotniać utwory znajdujące się we własnych zbiorach w celu uzupełnienia, zachowania lub ochrony tych zbiorów,
- 3) udostępniać zbiory dla celów badawczych lub poznawczych za pośrednictwem końcówek systemu informatycznego (terminali) znajdujących się na terenie tych jednostek

- jeżeli czynności te nie są dokonywane w celu osiągnięcia bezpośredniej lub pośredniej korzyści majątkowej.

Biblioteki tworzące zasób ŚBC dysponują stosownymi porozumieniami i licencjami z wydawcami prasy, na mocy których mogą skanować i udostępniać zbiory, w tym prasę.

W związku z powyższym Biblioteka realizuje zadania statutowe, powierzone w ramach kompetencji, celów i zadań ustawowych.

Forma cyfrowa publikacji w ŚBC jest tylko pochodną artykułów czy innych publikacji papierowych, które powstały w ramach działalności dziennikarskiej. Stąd też ewentualne roszczenia dotyczące usuwania danych, czy to oparte o kodeks cywilny, czy o RODO, powinny być kierowane do autorów treści zawierających dane, wydawców prasy, a nie do podmiotów, które obracają tylko egzemplarzami czy nośnikami treści.